

Naturoplevelser – forarmelse eller berigelse

Naturen er i et med os, og vi er i et med naturen
Fugleeksperter og natursyn
Forsvarsløse dyr i menneskernes altødelæggende verden
Ude godt, men hjemme er nu bedst
Når naturen flasker sig
Du kender ham sikkert godt!
Malkemaskinen på speed
Når naturen bliver ens frirum
Basketball er natur
Natur, natur, natur! :-D

Foto: <http://wallpaperswide.com>

Forord

“Treat the earth well: it was not given to you by your parents, it was loaned to you by your children. We do not inherit the Earth from our ancestors, we borrow it from our children.”

- Ancient Indian Proverb

Velkommen, er du klar til en rejse? En rejse ud i naturen, med danskbrillerne på. Dette studiemagasin er fyldt med forskellige tekster, som er skrevet af en flittig dansk HF-klasse, på Thy-Mors HF & VUC. De handler alle sammen om naturen og vores oplevelse af naturen.

Go' fornøjelse.

Naturen er i et med os, og vi er i et med den

Af Mathias Bay Burlund

Det er en mild tidlig sommer nat. Vinden får bålet til at blafre svagt og træernes grene og blade til, at svaje og synge svagt af skovens sang. Den mørke nattehimmel er klar og spækket med lysende klare stjerner.

Jeg sidder tæt på bålet med piben i munden og stirrer tankefuldt ind i bålets varme gyldne flammer. Af og til lader jeg blikket flakke op mod den stjerne spækkede nattehimmel, i et stykke tid og så tilbage igen til bålets flammer.

Ud over bålets knitrende og skovens svage sang af blade og grene, der svajer i vinden, kan jeg svagt høre havets svage brummen af bølgerne stille slåen på strandens bred. Der er nemlig ikke særlig langt til havet og stranden fra den skov, hvor jeg befinder mig her i Nationalpark Thy.

Lige her midt i naturen, helt alene, befinder jeg mig godt. Tankerende får frit spil og alt i verden føles lige pludselig ikke så mørkt og dystert. Hverdagens stressende liv har lagt sig i dvale, og de kreative og inspirerende tanker folder sig ud. Jeg føler en næsten ubeskrivelige rigtighed, en tilstedeværende rigtighed, føler mig hjemme her, hjemme i naturen, hvor vi jo alle sammen kommer fra.

Naturen er ubeskrivelig vigtig for os mennesker. Vi mennesker er ikke bare en del af naturen, men vi er naturen selv.

Vi er "stjernestøv", som astrofysikeren "Neil Degrasse Tyson" siger.

Sådanne tanker kommer til mig, når jeg sidder der ved bålets gyldne flammer, i skovens fantastiske natur. Når jeg sidder der, ja så føler jeg virkelig, at jeg er et med naturen, at jeg er "stjernestøv"

Sådanne tanker, som jeg får, når jeg sidder ved bålets gyldne flammer, og den følelse af at være et med naturen, den skal vi kigge lidt nærmere på i denne avis. Vi skal se på, hvordan andre menneskers syn på og tilgang til naturen er. For naturen er ikke kun at sidde i en skov, og varme sig ved flammerne, nej det kan være meget mere end det, og meget forskelligt fra person til person. Vi skal bl.a. se på en spændende feature om, hvad naturen kan give os i form af ølbrygning. Vi skal se på et debatindlæg, der forsøger at give os et uhyggeligt, men spændende indblik i, hvordan mennesker ikke bare bruger naturen, men i den grad også ødelægger den. Vi skal også træde ind i sportens verden, hvor naturen i den grad også spiller en kæmpe rolle, og vi skal se meget mere end det. Så sæt dig godt til rette, lav måske en kop kaffe eller te, som jo også kommer fra naturen, og giv dig i kast med en særdeles spændende avis om mennesket og naturen.

Fugleekspertes og natursyn

Af Heidi Molnit

Natursyn, forarmet natur og 3 millioner fugle der er forsvundet. Hvad har det med hinanden at gøre? Bliver vores nationalfølelse provokeret, når vi hører at den danske natur er forarmet? Hvad er vores natursyn? Er det en køretur fra den ene ende af landet til den anden, hvor vi beundrer vores skønne danske natur, eller er det, når vi læser tunge rapporter om fuglenes forsvinden fra det danske landbrugsland?

Natursyn!!!

Natursyn hvad er det for en fisk? Hvis man googler ordret Natursyn beskriver Gyldendals store leksikon, det sådan her: "Natursyn, vores holdning til naturen, der omgiver os. Der eksisterer ikke et entydigt, endsige et officielt natursyn. Det handler om, hvad vi vil bruge naturen til, hvordan vi skal behandle den, og i hvilken grad vi vil udnytte den. Det ene yderpunkt er, at naturen kun har værdi i forhold til, hvad vi vil med den. Det andet yderpunkt er, at naturen har en værdi i

sig selv, en førsteret i forhold til mennesket, der betyder, at vi skal underordne os den". Det vil sige at natursyn handler om vores forhold til naturen, og hvordan vi behandler den, også vores forventninger til naturen kan kaldes natursyn. Men hvordan er vores natursyn i dag og har det ændret sig igennem tiden?

I Karsten Schnacks lange artikel "Natursyn og naturopfattelser", Naturrådet 2001, skriver han om hvordan vores syn på natur og kultur er dannet igennem en lang historisk proces (s. 152 l. 25). Lige fra hvordan man i den mystiske tids jæger og samlerkulturer, opfattede man mennesket og naturen som væsensbeslægtede (s. 155 s.2 l. 8). Man mente dengang, at mennesket er et fragment af den større natur, man talte til kildens ånd og træets sjæl. Senere i det vi kalder guldalderen, beskriver Schack i sin artikel digternes Oehlenschläger (forfatteren til nationalsangen Der er et yndigt land

1819), Ingemann, Grundtvig og Blichers, syn på naturen, og hvordan de den dag i dag stadig spiller en stor rolle for vores natursyn. Men også hvordan vores nationalfølelse bliver styrket af dem. Digterne fortalte os igennem deres arbejde i første halvdel 1800-tallet, hvad ægte dansk natur er. Det gjorde de på en æstetisk og ideologisk måde frem for en videnskabelig tilgang (s. 154 l. 32). F.eks. i Grundtvigs sang fra 1820 "langt højere bjerge" hvor han skriver "langt kønnere egne, vil vi gerne tro, kan udenlands finde, men danskeren har hjemme hvor bøgen gror" her har vi naturen, bogen blev dansk, den nationale stolthed er stor. Hvor mange af os har ikke følt en kærlig stolthed, når vi står i en flok og synger nationalsangen om vores yndige land med bøgetræer, blå søer og hvor løvet står grønt? Det natursyn, som vi møder i sangen fra 1819, vil mange den dag i dag stadig beskrive hvis de skulle fortælle hvad natur er. Selvom vi ikke tror, at vores natursyn har ændret sig særlig meget

*Det land endnu er skønt;
thi blå sig søen bælder,
og løvet står så grønt
og løvet står så grønt;
og ædle kvinder, skønne møer
og mænd og raske svende
bebo de danskes øer,
bebo de danskes øer.*

(3.vers i Der er et yndigt land)

siden dengang, kan man alligevel se i Schacks artikel, at i industrisamfundet (s. 156 s.2 l. 20) er intet for helligt i naturen. Vi fælder træer, opdæmmer vandløb, ændrer arveanlæg. Kort sagt vi manipulerer naturen efter vores behov, det er mennesket, der bestemmer over naturen, man skal have effektivitet, ensartethed og store produktioner. Men er det vores natursyn i dag? I lederen "Forarmet natur" af Jacob Lund-Larsen fra Bæredygtigt Landbrug 22.6.2016 beskriver han at den almindelige opfattelse af dansk natur i dag er, at den er blevet forarmet, at naturen bliver fattigere og fattigere for hver dag. Det er der lavet projekter om, ifølge Lund-Larsen. Han er langt fra enig i dette natursyn.

Forarmet natur.

Jacob Lund-Larsen, der er chef-redaktør på Effektivt Landbrug giver i sin leder en opsang til dem, der mener, at Danmark skulle have fået en forarmet og fattig natur. Han fortæller

i sin artikel om en køretur fra Thisted og ned til grænsen, og om hvilken flot natur vi har i Danmark, med sætninger som "Det er et fantastisk skue" (s. 1 l. 26). Nationalfølelsen er helt i top, man kan næsten hører bilradioen spille Oehlenschlägers nationalsang. For der er ingen tvivl om Lund-Larsens natursyn. Han og digterne fra guldalderen ville være bedste venner, med det natursyn. Så alligevel ikke for Lund-Larsen hylder den danske landmand og hans kultur, "Ikke mindst takket være landets største naturforvaltere- de danske landmænd, der ejer og dyrker agerjorden på forbilledlig vis" (s. 1 l.27). Mange landmænd må i dag for at kunne leve af sit erhverv have industrisamfundets natursyn, hvor det som sagt er mennesket, der bestemmer over naturen.

Jacob Lund-Larsens artikel er en artikel fyldt med patos. Det kunne næsten være en reklame for Danmark, han havde skrevet. Med sætningen

"Det findes næppe meget grønnere, friskere og mere indbydende for øje og sjæl ret mange steder i verden, end netop Danmark" (s. 1 l.24) Lund-Larsens hovedpåstand i artiklen er "Vi hører i natur debatten, at Danmarks natur er forarmet". Han skriver ikke hvem der kommer med disse udtalelser. Hans belæg er, at dem, der bla. tæller frøer og blomster klager og siger "Det går ad helvede til med den danske natur" (s.1 l. 3). Igen Lund-Larsen har valgt ikke at fortælle os, hvad for nogle undersøgelser, han referere til. Han nævner i sin artikel den nye naturpakke (s. 2 l.3) og biodiversitetsskov. Men Lund-Larsen går ikke i dybden med tingene, så vi skal have en viden om det, inden vi læser hans artikel. Artiklens hjemmel er, at hvor han spiller på vores nationalfølelse. Men det er ikke nok, vi mangler nogle fakta, hvem har lavet nogle undersøgelser, og hvor står det skrevet, at den danske natur er forarmet? Han mangler appelformerne Logos (appellen til fornuften) og etos

Foto: Danmarks Naturfredningsforening

(troværdighed). Overskriften eller tekstens tema "Forarmet natur" glemmer vi helt under Lund-Larsens køretur igennem Danmark. I artiklen bliver "problemet" nævnt i de første 6 linjer, derefter beskriver artiklen hovedsagelig Lund-Larsens syn på den danske natur. Kort sagt, det er en artikel, som ligeså godt kunne være en reklame for en køretur igennem Danmark. Artiklen er skrevet til Effektiv landbrug og endda af deres chefredaktør, så vi må antage at det hovedsagelig er landmænd som læser den. Hvad kan de bruge sådan en artikel til? Andet end at få lyst til en køretur igennem landet, en søndag, og nyde den dejlige danske natur. Når de kører denne tur vil den opmærksomme landmand, bemærke at der mangler noget, nemlig, 3 millioner fugle!

Forsvundne fugle.

Artiklen "Tre millioner fugle er forsvundet fra landbrugslandet" er fra 6/2 2018 Fyns.dk, er en faktabaseret artikel, vi ser det allerede fra start af, hvor vi bliver præsenteret for, Dansk Ornitologisk Forening, DOF (s. 1 l. 6)

"DOF punkttællinger i over 40 år har at eksempelvis 4 ud af 5 viber, 5 ud af 6 agerhøns og mere end halvdelen af alle lærker på markerne er forsvundet". Her har vi udtalelser fra DOF vibeekspert Niels Andersen og Formanden i DOF Egon Østergård. Andersen beskriver at det er landbrugets produktionsfremgang (s. 2 l.11), der har kostet fuglenes tilbagegang. Østergård mener, at det kan forklares med, at dyrene er kommet på stald og at det er de økonomiske rammer, der bestemmer, hvordan landmanden driver sin jord. Han mener også, at man skal præmiere landmænd, der gør noget for naturen, men ved også at der ikke er nogen hurtig løsning på problemet. De to fugleeksperters udtalelser, har fokus på danske fuglearter i landbrugslandet. De får deres budskab igennem ved at bruge en masse tal, "Landbruget optager over 60% af Danmarks Landareal" (s. 3 l.4). Artiklen er fyldt med etos (udtalelser fra fugleekspertter), men også logos er på arbejde her, for med alle de facts og gode argumentationer, vil det da kun være logisk at tro. At her er nogle der ved, hvad de taler om. Men hold da op hvor vi mangler patos, noget passion, følelser. De snakker fuglenes sag og fortæller bla. om, hvordan vi for nogle generationer siden fik syet vibeskriget ind i hjernebarken (s.2 l.7). Med ordet vibeskrig, er vi da ikke tvivl om, at her er der eksperter på banen, hvem ville synes om at have skrig på hjernebarken.

Man kunne måske lidt mere poetisk bruge ord som vibesang eller vibefløj. Natursyn set med fugleekspertterne Niels Andersens og Egon Østergårds øjne, er at naturen gøres op i tal, og at mennesket skal underordne sig naturen, landmanden og hans virke er et nødvendigt onde.

En anden artikel fra Jyllands- posten "Sådan får vi fuglene tilbage i landbrugslandet" af Henrik Wejdling, Cand.techn.soc., medlem af dansk ornitologisk forenings hovedbestyrelse, bragt d. 20/2 2018 bruger også tal fra DOF fugletælling, men kører den videre ud og bruger tal fra den tyske naturbeskyttelsesorganisation Nabu, der beskriver at i løbet af 12 år er der forvundet 12,7 millioner fugle i Tyskland igen med landbrugslandets arter som størstedelen (l. 7). Wejdling har valgt at komme med 4 problemstillinger f.eks. "Landmænd risikerer at blive økonomisk straffet, hvis de forsøger at gøre brug af de tilskudsordninger til f. eks. græsning og anden naturpleje" (l. 53). Under hvert problem har han skrevet en løsning. Han har styr på argumentationen. Artiklen her har en overvægt af logos (intellektuel), Wejdling er en studeret mand (Cand. techn.soc.), artiklen er hans egne meninger. Vi møder også etos, hvor han refererer til nogle få undersøgelser fra DOF og Nabu. Også her glimrer patos med sit fravær, hvor er kærligheden til fuglene, eller er de bare noget man tæller og laver fine rapporter om?

Wejdling stiller i sin artikel spørgsmålet, "Men hvad er årsagen, og hvordan får vi vendt udviklingen, hvis vi som nation gerne vil sætte et aftryk, der viser overskud og evne til igen at forene godt brød, flæskesteg og culotte med lyden af lærkesang og vibeskrig?" (l. 9) Med det spørgsmål, kunne man næsten tænke at Wejdlings natursyn er at forene landmanden og fugleekspertens syn på naturen. Han accepterer at landmanden og hans kultur vil være i danske natur, men fuglene er også vigtig. Her møder vi igen det industrielle natursyn, det er okay at manipulere med naturen, eksperterne vil nok sige, de giver naturen en hjælpende hånd, så landmænd og fugle kan være her. Man bestemmer over naturen.

I begge artikler om fugle bliver man ikke i tvivl om at her er et kæmpe problem. Vi mangler 3 millioner fugle, og eksperterne er vilde med at komme med tal og løsninger på problemet. Det bliver bare så tørt og kedeligt at læse, at vi nærmest tager afstand fra det. Vi får informationer smidt lige i hovedet, lige fra start af i begge artikler, og det bliver ved igennem begge deres artikler. Vi mangler som sagt nogle følelser, noget drama. 3 millioner, det er mange, men ikke på noget tidspunkt beskriver de, hvad det vil gøre ved den danske natur, at de er forsvundet. For der er ingen tvivl om, at forsvinder der 3 millioner af fugle i danske natur, vil den blive fattig eller for at bruge

udtrykket forarmet. Jacob Lund-Larsen prøvede at beskrive en del af problemet i sin artikel, men han glemte at bruge nogle af de tal, som vi møder i de andre artikler. I hans artikel så vi naturen gennem hans øjne, vi kunne mærke hans nationalfølelse og stolthed over vores land.

Nationalfølelsen.

Vi kan tilslut konkludere, at når Lund-Larsen skriver sådan en mangelfuld artikel, kommer han let om ved det, fordi han spiller på en følelse vi alle kender nationalfølelsen over den danske natur. "Hvem bliver ikke stolt over at bo i et land, med en skøn blanding af skov, strand, uberørt natur og agerland". (s.2 l. 17) Oehlenschläger og de andre guldalderdigtere ville være stolte, for en stor del af deres natursyn og nationalfølelse, hænger stadig ved i dag. De kære fugleekspertter, har også en kærlighed til vores natur i form af fugle. Det bliver bare for teknisk, når de vil ud med budskabet om de forsvundne fugle, vi keder os. Vi vil meget hellere med ud i naturen og beundre disse smukke dyr. For vi bor jo i verdens yndigste land, "der står med brede bøge nær saltens Østerstrand."

Forsvarsløse dyr i menneskenes alt ødelæggende verden

Af Peter Thorsø Sigh Pedersen

Inden mennesket blev den dominerende race, som vi er i dag, var jorden et sted, som var domineret af dyrene. Større og farligere rovdyr, længere oppe i fødekæden var den største trussel, som dyrene dengang stod overfor. Det handler her om at tilpasse sig og overleve. Evolutionen har gennem millioner af år påvirket dyrene, og de har ændret sig for netop at kunne overleve og tilpasse sig. Mennesket har udviklet sig til at være superrovdyret over dem alle, hævet over dyrene og vi fortsætter uden tanke på andre end os selv med at ødelægge den verden, som er hjemsted for millioner af andre arter end mennesket.

Mange dyrearter er allerede uddøde, og mange flere er truet i verdenen, som den ser ud, efter at mennesket med deres maskiner begyndte at ødelægge naturen for at blive den dominerende art, vi er i dag. Uden tanke på andre end sig selv har mennesket taget alt, hvad vi kunne udvinde på planeten blot for vores egen vindings skyld. Inden vi for alvor blev den superudviklede race, levede vi blandt dyrene, hvor vi måtte tilpasse os deres verden for at beskytte os selv. En planet, som har været frodig og fyldt med liv gennem millioner af år, har mennesket på rekordtid sendt i et styrtløb mod afgrunden. Når dyrene ikke selv kan gøre noget for at redde deres egen skæbne, hvem skal så tænke på dem, som ikke har en stemme i klimadebatten?

Vi har alle set skræmmebillederne af alverdens dyr, som rundt om i verden lever under kummerlige forhold og er tæt på udryddelse. Uden at tænke videre over disse forfærdelige fakta, fortsætter vi uændret vores adfærd og sætter næste afsnit af vores yndlingsserie, inden vi kører en tur og smider vores plastic affald og coladåser ud af vinduet, et tilfældigt sted i naturen uden at tænke over de konsekvenser det kan have for dyrelivet, at vi ikke lige kunne bruge 20 sekunder på at stoppe ved en skraldespand og smide det ud. Den coladåse, som vi nu har smidt på marken, kan hjorten meget vel forveksle med dens næste måltid for derved at få maltrakteret både mund og hals og derved gå en meget pinefuld ende i møde. Den "lige gyldige" metal dåse har nu betydet at en hjortemor nu ikke kan beskytte sit lille lam og derved endte livet for to forsvarsløse dyr, fordi du ikke lige kunne afsætte en meget lille del af din dag til at bruge en skraldespand.

Når vi tager fat i debatten om den globale opvarmning, så er det bevist, at hvis vi ikke ændre på udledningen af CO₂, så vil 50 procent af alle planter og en tredjedel af alle dyr forsvinde fra de områder de befinder sig på nu inden år 2080. Men dette giver åbenbart ikke anledning til bekymring, for det er jo bare dyr (<https://videnskab.dk/kort-nyt/global-opvarmning-udrydder-dyrearter>).

Foto: Kerstin Langenberger

Den amerikanske præsident kalder klimakrisen for en joke og er ligeglad med miljøet som er baggrund for hele vores eksistens. Hvis ikke dette er drab, eller nærmest selvmord, kommer vi i hvert fald ikke tættere på et selvmål. Der er storbyer rundt omkring i verden, hvor indbyggerne er nødt til at gå med maske på visse tidspunkter af døgnet for at beskytte sig selv mod den forurening som hænger i luften. Hvor er dyrenes maske? (<https://www.b.dk/globalt/midie-trump-vil-fjerne-klimaforandringer-fra-listen-over-globale-trusler>).

Hvis vi fortsætter vores adfærd uændret vil verden om 100 år se helt anderledes ud. Når temperaturen stiger, vil polerne smelte, dette vil øge vandstanden i verdenshavene og de stakkels dyr, som har hjem på disse poler, vil have lidt sammen skæbne som hjorten, deres overmand mennesket har slået dem ihjel, uden at disse på nogen måde kunne gøre noget. I takt med at temperaturen stiger, vil verdenshavene også blive varmere. Der er rigtig mange dyr, som i forvejen lider under at det allerede er blevet varmere. Disse dyrearter vil ikke overleve menneskets forsøg på at ændre verden til at være hjemsted for superrovdyret over dem alle.

Vi jager dyr, ikke fordi det er nødvendigt for at overleve som en del af fødekæden, men blot for at udstille dem

som trofæer. Lang tid før vor civilisation, var mennesket en naturlig del af fødekæden, hvor vi næsten altid har ligget i top på grund af vores udviklede hjerne og evne til at samarbejde. Efterhånden som tiderne har skiftet har mennesket meldt sig ud af fødekæden. Alt vi skal tænke på er, hvad vi vil have til aftensmad, mens dyrene skal kæmpe en kamp mod den natur, vi har ødelagt blot for at overleve.

Ingen mennesker kan sige sig fri for at have gjort et eller andet i naturen, som vi ikke burde, men som Michael Jackson engang sang "Im starting with the man in the mirror", hvilket betyder at kigge indad og starte med at fejre for sin egen dør og gøre det man selv kan, for at gøre verden til et bedre sted for alle små eksistenser. Vi mennesker bør stå sammen som en enhed for at bevare jorden, som det paradys som igennem millioner af år har været grundlag for, at alle de fremragende skabninger, som har vandret på jorden, er blevet til. Alt som har eksisteret har været her af en grund, som vi ikke nødvendigvis kender til. Men man kan ikke lade være med at stille spørgsmålet, "hvorfors er planeten, og den natur som vi egentlig elsker, først begyndt at skride mod afgrunden efter at mennesket har taget sin plads som superrovdyr?"

Ude godt, men hjemme er nu bedst.

Af Lise Rasmussen

"Hvad jeg som maler har sat som mit livsmål er: at male det kære Danmark, men med al den simpelhed og beskedenhed, som er så karakteristisk for det; hvilken skønhed er der ikke i disse fine linjer i vore bakker, der er så yndigt bølgedannede, at de synes at være dukket op af havet, i det mægtige hav ved hvis bredder de stejle gule klinter står, i vore skove, agre og heder?"

(J.T. Lundbye, 1842)

Hvis jeg skulle skrive et nationalt sindet digt i dag, ville emnerne helt klart være anderledes end de var i f.eks. 1820. Digtet ville uden tvivl bl.a. kunne handle om vor velfærdssamfund, ytringsfriheden osv. Men naturen fylder stadig meget. Når man hører de gamle national digte, hvor naturen betød ekstra meget, føler man en samhørighedsfølelse og stolthed. Fordi Danmarks natur har utrolig meget at byde på, som ingen andre lande har. Og det er den unikke natur og det unikke fællesskab vi i Danmark har, der i vor materialistiske samfund, er vigtigt at vise resten af verden. Det vigtige i vores samfund i dag er virkelig at holde ved det, der er indbegrebet af danskhed og det, der gør os unikt.

Danmarks trøst

"Langt højere bjerge", hvis rigtige navn er "Danmarks trøst" ifølge danmarkshistorien.dk, er et nationalromantisk naturdigt, skrevet af N.F.S Grundtvig i 1820 efter en kriseramtid i Danmark. I starten af 1800-tallet oplever danskerne en række nederlag og efterfølgende indskrænkninger af dansk territorium: Danmark taber Englandskrigene (1801-1814), går statsbankerot (1813) og mister Norge (1814). Grundtvig skrev digtet for at folk skulle finde noget at

tro på igen. Han mente, at vi skulle få øjnene op for alt det smukke ved Danmark, og trods andre landes rigdomme og goder, kan det ikke betale sig at misunde dem, da vi stadig har så meget at være stolte af i vores lille land.

Grundtvig

Nicolai Frederik Severin Grundtvig er en af de store danske salmedigtere, hvis salmer stadig synges flittigt i Folkekirken. Han lever fra 1783-1872, han uddanner sig som teolog og arbejder derefter som præst. Han får meget stor indflydelse på kristendommen i Danmark, idet han starter en vækkelsesbevægelse, altså en bevægelse, der forsøger at gøre kristendommen nærværende og vigtig for danskerne

Ydmyghed

Når man starter med at læse "Danmarks trøst" er man slet ikke i tvivl, om at Grundtvig elskede naturen. Og havde en stor ydmyghed over for Danmark. Naturen er nævnt utallige gange bl.a. "bøgetræer", "strand", "slette", "blomstrende mark". Sangens ydre komposition består af 8 strofer med 6 vers i hver strofe og har derfor en bunden form. Det er en

Foto: Lise Rasmussen

jeg-fortæller i flertalsform, dette er det igennem hele digtet eks "Vi danne-mænd tager til takke" og "vor Frederik". Det at det er en jeg fortæller i flertalsform, gør at man som læser føler sig 100% til stede i digtet. Og man føler straks det fællesskab, der er ved at være dansker.

Sproget i sangen er især præget af navneord i form af naturelementer som: bakke, bjerg, slette, jord, strand, mark mv. og tillægsord, som beskriver disse navneord som i "Langt højere, ædlere, finere sprog" Disse ordklasser

gør, at sangens univers klart bliver karakteriseret, og de er endvidere med til at gøre sangen lyrisk frem for episk. Især danske elementer som det danske sprog og de danske nationalfarver præger sangen- der igen vækker vores nationalfølelse.

Tag fra de rige, og giv til de fattige

Hvis man kigger nærmere på 1 og 2 strofe, er det disse to, der beskriver naturen mest. Og at vi trods manglen på bjerge, sagtens kan "nøjes" med de grønne bakker. 3. strofe viser stolthe-

den over Dannebrog og det danske skjold med løverne. 4. strofe beskriver den danske opfattelse af religion, at vi som danskere bruger både troen og vores sunde fornuft. 5. strofe beskriver vores sprog, og hvor unikt det er. Det flotteste, synes jeg, dog er 6. strofe, da det beskriver, hvor gode danskerne er til at hjælpe andre, at vi tænker på andre, samt at de rige hjælper de fattige.

*”Langt mere af malmen: så hvid og så rød,
fik andre i bjerg, og i bytte,
hos danske dog findes det daglige brød
ej mindre i fattigmands hytte,
og da har i rigdom vi drevet det vidt,
når få har for meget og færre for lidt.”*

Sammenholdet er mærkbart i denne strofe.

Strofe 7 og 8 beskriver kærligheden til monarkiet, nemlig kongen Frederik d 6, som også blive nævnt ved navn ”Vor Fredrik! han vorde som duen så hvid” Kong Frederik sammenlignes her med fredsduen. Det er tydeligt, at Grundtvig mente, at kongen passede på Danmark.

Guldalderdigtning

”Paradiset lykkes det vel aldrig menneskene at skabe på jorden, men man var nær ved det i Danmark i den tid, der med rette kaldes guldalderen. Det var en tid, hvor menneskene færdedes blandt hverandre med rolig værdighed, med tilfredshed over deres kår, en tid hvor man forlod sig på Gud og sin næste, en tid uden jag, en menneskelig tid.”

Sådan beskrev Jens Engberg, i sin bog ”Dansk guldalder eller oprøret i tugt, rasp- og forbedringshuset i 1817” fra 1973, denne karakteristik af tiden. En anden ting der var meget karakteristisk for guldalderen (Romantikken) var danskernes natursyn og digtene om den. I guldalderen beskæftigede danske digtere, sig meget med natur, og selv i dag spiller guldalderens syn på naturen en stor rolle.

Endnu et citat fra en stor guldalder maler er dette: ”Hvad jeg som maler har sat som mit livsmål er: at male det kære Danmark, men med al den simpelhed og beskedenhed, som er så karakteristisk for det; hvilken skønhed er der ikke i disse fine linjer i vore bakker, der er så yndigt bølgedannede, at de synes at være dukket op af havet, i det mægtige hav ved hvis bredder de stejle gule klinter står, i vore skove, agre og heder?” dette skrev J.T. Lundbye i 1842 som indledning i sin dermed påbegyndte dagbog. Dette beskriver meget godt periodens natursyn.

Er det ok at lege Gud?

I Karsten Schnacks artikel ”Natursyn og natur opfattelser” (Naturrådet, 2001) beskriver han også denne periode som skelsættende. Periodens natursyn har betydet ufattelig meget op igennem tiden, men selvfølgelig ændrer synet sig også med tiden. I dag er meget af vores produktionsgrundlag mekanisk. Æg bliver selvfølgelig stadig lavet af høns, men i stigende grad bliver høns, grise osv. behandlet som om de var maskiner.

Karsten Schnack er bekymret for denne udvikling. Han skriver bl.a. ”Selvfølgelig kan det være smart med genmanipulation, men er det også rimeligt? Er det ikke at gå for langt i at lege Gud?” og hvad gør vi med de genmanipulerede organismer, der slipper ud i naturen? Hvor mon vi ender, hvis ikke vi passer på det unikke og uberørte i vores smukke land? Endnu nogle ord fra Schnacks artikel er meget sigende ” Når en af truslerne er kulturelt betinget bioinvasion, er der al mulig grund til at reagere over for de uønskede fremmedelementer”

Når jeg går tur i nationalparken i Thy, her hvor jeg bor får jeg en fantastisk frihedsfølelse og stolthed over det smukke land jeg bor i. Og helt ærligt ville jeg være utrolig ked af, hvis den unikke natur jeg er så heldig at være omgivet af, bliver genmanipuleret og forpestet med planter, blomster osv. der slet ikke vokser der normalt.

”Når naturen flasker sig”

Af Jesper Jensen

Det fænomenale resultat af historie, innovative, naturlige, ingredienser og kulturen i Thy.

Lysstrålerne rammer ind gennem vinduerne, spejlet i ståltankene udenfor. Kontrasterne er næsten uvirkelige. Det kolde stål mod de gamle røde mursten, der holder sammen på de historiske bygninger i Thisted. Februar-kuldens hidsige bid i ansigtet bliver hurtigt tøet op ligesom jeg sætter mig på det lille, men utroligt hyggelige kontor tilhørende Brygmester Antoni Madsen på Thisted Bryghus siden 2012. Jeg tager en snak med brygmesteren om brugen af naturen omkring os og om den ædle kunst at brygge øl og komme naturen på flaske, så det bliver en oplevelse for forbrugeren.

Langt oppe mod nordvest...

Bare fordi at man er et lille bryghus der ligger på Jyllands skulder i det ”mørke” Thy er det ikke ensbetydende med at Thisted Bryghus er glemmt. Tværtimod. De seneste 3 år har Thisted Bryghus nemlig modtaget den

fine hæder i, at blive kåret som ”Årets Bryggeri” 2015, 2016 og 2017 i Danmark. Hattricket kan til dels skyldes, at det er brugen af lokale råvarer, innovativ nytænkning inden for præsentation af øllet, samt kombinationen af håndværk og de traditioner, der værnes om på bryghuset.

Mennesket og naturen, øl brygning, er det egentlig så svært?

Brygmesteren. ”Øl brygning er jo en meget naturlig proces, der i bund og grund kan ske ude på marken. Du har noget høstet korn(byg) der spirer, det danner så nogle enzymer, der kan lave stivelse om til sukker, kornet koges så og der tilsættes humle (for smagen og duftens skyld), for til sidst at blive kølet ned og gæren tilsættes, så gærceller kan omdanne sukkeret til alkohol. Efter gæring filtreres øllet her på Thisted Bryghus inden det kommer på flaske og ud til forbrugeren.”

Hvad kendetegner en øl fra Thisted Bryghus?

Brygmesteren: ”Det, der nok kendetegner en øl fra os er, at vi nok er dem, der har lavet mindst om på den oprindelige proces med øl brygning. Vi brygger stadig øl her, som man gjorde for 70 år siden. Thisted Bryghus beholder dyderne i brygprocessen.”

Foto: Jesper Jensen

Kombinationen af de gamle dyder og nytænkning har også sat Thisted Bryghus på landkortet inden for ølbrygningen, og Thisted er nu ikke "bare" det lokale bryghus, der sørger for det traditionelle øl til lokale købmænd og værtshuse. Thisted Bryghus har præsteret at tænke innovativt og nyt. Dette har indbragt bryghuset flere priser bla Dansk industri Thy/Mors initiativpris 2017.

Nytænkningen i øl har rødder tilbage i bryghusets historie, hvor daværende brygmester Peter Klemmensen i 1980'erne revolutionerede tænkningen af øl med tilsætning af porse, plukket lige uden for bryghusets døre i Nationalpark Thy som blev til "Porse-Guld". Senere var selv samme brygmester også banebrydende med "Limfjordsporter", som så dagens lys i 1989. Dette er nogle af de kendetegnende ting ved øl fra Thisted Bryghus, og der er altid garanti for håndværk og godt øl.

Økologien gør sit indtog

Når vi i dag snakker brugen af naturen, falder tanken hurtigt på økologi. Økologi har spillet en stor rolle på Thisted Bryghus ved, at de var landets første bryggeri, der prøvede brugen af økologisk byg til brygning af øl.

Hvor stor en rolle spiller økologien i Thisted Bryghus?

Brygmesteren: "Jamen ved at vi var de første der lancerede en økologisk øl i 1995, senere efterfulgt af Carlsberg og Harboe Bryggerierne, havde vi pludseligt en anden målgruppe. F.eks. Christiania fandt øllet rigtigt spændende og nyt og er også i dag en stor aftager af vores økologiske pilsner. Samtidig fik også FDB øjnene op for at her var noget spændende nyt øl. Carlsberg og Harboe faldt relativt hurtigt fra igen, men vi (Thisted Bryghus) beholdt vores markedsandel. Carlsberg er dog senere trådt ind på markedet igen med nye produkter indenfor den genre. Vi på bryghuset, har trådt vores barnesko i forbindelsen med økologien og det var derfor meget naturligt for os at træde et trin op ad trappen, da vi udviklede øl-serien "Nyt Nordisk øl".

De tre øl: Faddersbøl, Thagaard og Klithede var nye i mere end én forstand, og det var især fortællingen om øllen og brugen af nye ingredienser i øllet f.eks. havtorn, hyben, enebær, birk, fyr og gran. De tre øl skulle på en ny måde præsentere en anderledes stil fra Thisted Bryghus, samtidig med, at ingredienserne på en måde skulle revolutionere danskernes opfattelse af øl.

Tænk du på brugen af lokale råvarer fra Nationalpark Thy når du planlægger et nyt bryg og hvor stor en rolle spiller det?

Brygmesteren: "Bryghuset går igen forrest med nytænkningen indenfor øl. I lanceringen af 4 nye øl i år er bl.a. "ØL-RUG" og "ØL-SPELT". Det er øl produceret med økologisk byg, rug og spelt fra en lokal producent nemlig Gyrup Gaard. Det er et spændende samarbejde vi har gang i. Tidligere fik vi alt vores økologisk malt fra Tyskland, men nu er det udelukkende fra Gyrup vi bruger til vores special øl. Og så gør det jo heller ikke noget, at det ligger lige ude i Nationalparken tæt på os i Thisted. Dermed understøtter det fundamentet med brugen af lokale råvarer samtidig med, at det er økologisk. Et nyt kapitel skrives i Thisted Bryghus spændende udvikling."

Fortidens kultur-spøgelse.

Lige som i alle eventyr er der også noget uhyggeligt i fortællingen om de nye øl og især fortællingen om "Nyt Nordisk", og hvorfor de ikke er slået igennem.

Hvorfor er det ikke blevet den helt store succes?

Brygmesteren: "Jeg tror, at det primært skyldes en ting. Danskerne er

ikke sluppet af med det "vin-spøgelse", som indtog Danmarks restauranter og køkkener i 1960'erne og 1970'erne. Det kan da ærgre mig lidt, at f.eks. restauranter og værtshuse ikke rigtig har taget "nyt nordisk" til sig. Danmark er et gammelt øl-land med stolte traditioner helt op til 1960'erne, hvor øllet pludselig fik lav status og faktisk

stadig har det f.eks. af kokke og tjenere, og det er da mega ærgerligt."

I Danmark bliver vi konfronteret med en kultur, hvor øllet til tider bliver nedgjort. Det til trods for, at vi i Danmark brygger noget af det mest spændende og nye øl. Vi skal gøre op med billedet af, at det er

håndværkeren, der sidder på ladet af sin bil og får en fyraftensbajer eller kontanthjælpsmodtageren, der vakler rundt med sin pose med bjørnebryg fra Netto forretningen nede på hjørnet. Dansk øl er mere end det. Det er et håndværk, som vi danskere skal værdsætte noget mere. Thisted Bryghus sadlede i 2009 om, og satsningen på specialøl blev virkelig gældende herefter.

"Ved at satse på innovation og udvikling står vi i dag med en virksomhed, der tjener penge og har et bredt sortiment ude i samtlige dagligvarekæder i Danmark," udtaler direktør Aage Svenningsen i et interview med dagbladet Børsen 14/11-2017. Vi har altså muligheden for at komme ud af skyggen og bryde med det spøgelse, der har hængt over os. men som brygmesteren, med et smil på læben, får listet ud: "det kan jo være det kommer."

Man kan hurtigt lave rav i den!

Mulighederne er mange i naturen, og hvorfor ikke prøve noget helt nyt. Dette må have været tankerne, da ideen til nye øl i serien "Nyt Nordisk" kom på bordet. Der var tale om det nye fænomen og tilløbestykke i Thy "Cold Hawaii", hvor surfere fra hele verden rejser til forblæste Thy for at tage kampen op med naturen i form

Foto: Jesper Jensen

af vind og vand. "Cold Hawaii" øllene var således en kendsgerning. Igen var Thisted Bryghus helt fremme i skoene og det er bla de nye ingredienser birk, fyr, gran og ikke mindst rav understøttet af b.la. porse og havtorn, der gjorde, at dette var banebrydende, igen – fristes man næsten til at sige. Thisted Bryghus har her rakt ud efter en målgruppe, der måske ikke typisk ville vælge en øl til at skylle det saltvand ned, der måske var røget indenbords i kampen mod bølgerne.

Der var hermed blevet taget endnu et skridt op af trappen for innovative løsninger med smagsindtryk indenfor

Foto: Jesper Jensen

øl. Den lette ravgule sommer øl er lige pludselig blevet "in" at drikke. Det er så kombineret med brandet (varemærket) "Cold Hawaii", hvor der er fokus på at fremhæve det fantastiske i naturen, der giver os uendelige muligheder i Thy. Naturen havde igen haft en stor finger med i spillet.

Hvad betyder "Cold Hawaii" for Thisted Bryghus?

Brygmesteren: "Cold Hawaii er en ny og spændende dør, der er åbnet for Thisted Bryghus, og det er da en unik mulighed for at promovere Thy og alt det gode vi har at byde på. Det er også derfor at, det er bølgerne der pryder etiketten på begge flasker. Det er et samarbejde, hvor vi på længere sigt ser rigtig gode muligheder for andre spændende ting. At det så har provokeret nogle med smagen, viser jo bare, at vi kan udfordre sanserne og tager udfordringen op med opfattelsen af, hvad øl egentlig er!"

Fremtiden står klar på spande.

"Det er svært og spå, især om fremtiden!" har Storm P engang klogt udtalt. Selvfølgelig er der ingen, der kan forudse fremtiden. Og dog. På Thisted Bryghus har de ganske vist ikke en krystalkugle, der kan se hvordan de næste år inden for øl verdenen kommer til at udforme sig.

De har noget, der er meget bedre. På et lille og godt gemt lager et sted på bryghuset får jeg et glimt ind i fremtiden sammen med brygmesteren. Det er et lille rum med en masse hvide 30 liters plastikspande. "Ja det her er så stedet, hvor vi udtrækker smagsstoffer fra udvalgte planter, der skal bruges i øllet. Det er vores såkaldte essens-lager" siger brygmesteren.

Jeg må sige, at der er nok af spande at vælge imellem. På nogle af lågene ser jeg navne som, gran, fyr, porse og birkeblade blandet med finsprit for at trække smagen af naturen ud. Jeg har

Foto: Jesper Jensen

endnu det bedste til gode. Vi går ind i det lille laboratorium, hvor en stor glaskolbe står i hjørnet og brygmesteren henter kolben, viser den frem med stolthed i ansigtet mens han smiler: "ja her er så ca. til 5000 liter øl. Det er godt nok noget koncentreret her i sin form, men det virker!"

Hvordan ser fremtiden ud for Thisted Bryghus og special øllene?

Brygmesteren: "Fremtiden for Thisted Bryghus ser ganske lys ud. Hvis vi også ser på special øl siden, kan jeg da kun sige, at det bliver spændende, at arbejde videre med f.eks. Gyruup Gaard, men også bare det at være stabile på markedet er vigtig for os. Vi ser da en vækst i salget af specialøl og forudser da også at væksten fortsætter, og det er også en linje som bryggeriet har valgt at følge, da det passer godt ind i måden, vi tænker på her på bryghuset. Det er sommetider noget spændende øl, vi får lavet. Noget bliver godt og noget knap så godt, og så der jo spændende muligheder i fremtiden. Men også story-telling i forbindelse med øllet gør, at forbrugeren sætter sig lidt ind i, hvad der foregår omkring bryggeriet og historien bag den enkelte øl. Forbrugere er selvfølgelig også blevet mere bevidste omkring råvarer, der anvendes, og kan man så

også fortælle, at råvarerne kommer fra Nationalpark Thy så er det jo måske også noget af det, der sælger øllen."

Når alt kommer til alt.

Da Thisted Bryghus udsendte den nytænkende øl serie "Nyt Nordisk øl" og ambitionerne om at brygge øl med brugen af lokale råvarer, var de banebrydende på et nyt niveau. De brugte naturen omkring os, og når mennesker bruger dele af naturen til at skabe en oplevelse for andre mennesker, ja så er det ikke længere en oplevelse. Det er kultur vi får foræret, og Thisted Bryghus forstår virkelig at få naturen på en flaske så

Foto: Jesper Jensen

det bliver en oplevelse for forbrugeren. Når man åbner flasken og først duften og derefter smagen, overvinder vores sanser, så ved man, at man har fået en naturoplevelse, og Thisted Bryghus har tøjlet naturen og dens virkemidler til gavn for os forbrugere.

Vi danskere skal lade os komme ud af vores komfort-zone og prøve noget nyt. Definitionen på natur for 15-20 år siden, er jo en helt anden end det vi ser i nutidens i Danmark. Vi har stadig vores kampe med både kultur og natur, men samtidig er det også blevet en samfundsopgave at forholde sig kritisk til den viden vi får.

Oehlschläger skrev i 1819 "Der er et yndigt land" og med den, cementerer han vigtigheden og budskabet fra romantikkens tidsalder. Vi skal elske vores natur og føle kærlighed til den. Vi skal værne om de værdier, vi har omkring os. Det er ikke alle, der er så heldige at have naturen lige i baghaven, så derfor må vi også minde hinanden om, at natur og vores naturopfattelse er noget, vi skal respektere.

Du kender ham sikkert godt!!

Af Gitte Jelle Yde

Frank Erichsen, alias bonderøven, er et meget stort natur menneske. Hvis du lige står og mangler inspiration til at malke en ruhåret ged, flette en sivbåd eller skal være handy mand og kan næsten klare alle tingene selv, så er bonderøven et godt bud på en inspirations kilde.

Ifølge Anton Geists artikel Bonderøven fra Norddjurs (Information, 15.1. 2009) så begyndte Frank Erichsen i 1994 som 10 årig at dyrke sit første jordlod, siden har han været totalt meget, besat af tanken om at være selvforsynende. Med succesen finder han ud af, hvad der skal drive ham frem i verden. I dag er han jo kendt som verdens største naturmenneske, med det brede, glade og smittende smil. Han har en stor forkærlighed, til selv de små og simple ting i livet. I 2004 køber han 2 store heste. I 2006 køber han Kastanjegården, en gammel gård ved Revn på Djursland rigtig billig da ejeren dør.

Frank Erichsen har gået på naturskole på Helgenæs, da han var 15 år, hvilket har givet en masse gode minder. De boede helt nede ved vandkanten. Om morgenen kunne de høre på lyden af vandet, om det var godt eller dårligt vejr. Da han skulle starte på naturskolen, kørte de i så god tid, så de kørte

forbi skolen og videre ud på Helgenæs. Han havde aldrig set noget lignende. Han husker, at de stod og ventede ved et skur. Han så et firben, der lå og soled sig på en knækket flise og følte, at her havde naturen frit spil" og det var lige det, han havde brug for.

"Han nød at have et forhold til naturen, for der var ikke andet. Ikke engang en lygtepæl. Men der var hede, skov, klitter og strand, og det var han vild med.

Det kommende år udviklede den unge mands naturglæde. Han boede i en lille hytte på Djursland.

I 2007 begynder han optagelserne, til et lille tv program på dr2, som han vælger at kalde Bonderøven, som han så senere fortryder. I programmet vises der, hvor meget han selv gør for at hans gård skal blive et godt sted at være for ham og hans familie. I starten var det nok bare meningen, at der skulle være et par sæsoner af bonderøven, men det er nu blevet til 12 sæsoner og 149 afsnit af den folkekære arbejdsglædende mand. Danskerne elsker at se ham på tv, og derfor rykkede han over på Dr1 i den bedste sendetid hvor vi følger ham afsnit efter

afsnit og ser ham igen og igen, hvor han har pløjet, bygget, økset og plantet sig hen mod den ultimative romantiske drøm om en landbrugs-idyl.

En af hans egne udtalelser "Det der med tv er bare sekundært, og opmærksomhed er virkelig ikke noget jeg går efter". Mange af dem, som så kører forbi og hans gård, kører meget stille forbi, hænger ud af vinduet for at tage billeder. Det synes han til tider er meget irriterende. Men det er altså bare noget man må tage med, når man som ham har valgt at blive kendt fra tv.

Frank er en mand, der gerne vil klare tingene selv, men det må han erkende engang imellem, at det kan man ikke!! I 2010 fik han konstateret diabetes og måtte ikke løfte noget tungt, så i et afsnit må han ud og hente en traktor til af løfte en træ bjælke op, og det hæmmede ham en del da han er en meget stor tilhænger af gør-det-selv.

Mange mennesker som ser ham på tv, ser ham som en verdens mand i miniformat, fordi han er så dygtig til mange forskellige ting, og de projekter han begiver sig ud i er perfekt udført, og på en gammeldags måde, hvor alt

Foto: Toxophilos

engang foregik med håndkraft og med held fra vejrguderne til at kunne dyrke afgrøderne. Selvfølgelig kan nogle ting gå galt, men det er faktisk kun de ting som han ikke selv er herre over.

Naturen har en vigtig rolle, fordi mange af de ting, han fremstiller kommer fra naturen. Som eks. hans bjælker til udbygninger er jo træer, som har vokset sig store. Piletræer som han har plantet og så bruger til at lave et hegn af, frugter og grøntsager som han laver en masse ting ud af.

Frank mener, at det er vigtigt at have evnen til at opsøge naturen. Han siger i artiklen "Du skal have et øje for naturen" Lokalavisen Norddjurs 18.8. 2010: "Det er ikke så svært at se naturen på Helgenæs, når man snubler over et firben. Men naturen er over det hele", foreksempel, en aften han slog hø meget sent. Da der kom lyde ned fra åen af, slap hvad han havde i hænderne og gik derned. Det syn, der mødte ham, vil han dog sent glemme." Ud fra buskadset kom to sorte skygger. Det var grævlingeunger,

der sloges. Han stod længe og kiggede. Pludselig kom en tredje grævling tumlende som en kanonkugle", "Det er med at have følerne ude og opsøge oplevelserne. Du skal have øje for naturen".

"Der er mange, der tager til udlandet for at opleve spektakulær natur. Men vi har natur overalt i Danmark. Hvis bare man accepterer, at det er et kulturlandskab, hvor natur og kultur går hånd i hånd", siger Frank. Han er meget bevidst om sit natursyn. "Natur er for mig tæt forbundet med friluftsliv. Naturen er til at benytte, men på dens præmisser. Det er ikke som det engelske natursyn, hvor naturen skal overvindes og er som en forhindring. Det kaldes Himalaya-modellen", siger bonderøven og griner.

På en måde ligger hans livsstil, baseret på et enkelt liv og selvforsyning, i direkte forlængelse af hans natursyn. Han siger, "der er noget sankeånd over mit natursyn. Man kan godt sige, at jeg bare har koblet bonden på". Naturen indfinder sig helt af sig selv på baggrund af den måde, han driver gården på. Men han hjælper den også gerne på vej. Her ses naturen og produktionen af fødevarer ikke som modsætninger.

Malkemaskinen på speed

Af Ole Møller Kaldal

Vil en bøn blive hørt, selv om man dag ud og dag ind beder den samme bøn for sine børn? Måske er det slet ikke op til Gud af lave om på en person, måske er det i virkeligheden personen selv og de nærmeste, som skal ændre deres livsbane?

Dokumentarprogrammet – Misbrug

Dokumentarprogrammet "Misbrug" har 3 udsendelser med 3 medvirkende. Her zoomer vi ind på det første program med den 28 årige landmand Christian fra Sønderjylland. Christian har sagt ja til at medvirke i programmet, men hvad han ikke ved er, at familien vil stille ham et ultimatum - hvis han ikke går på afvænnings, så vil det have alvorlige konsekvenser.

Dokumentaren - Misbrug er produceret af Tv2 Dokumentar, der blev sendt første gang på Tv2 d 08.2.2018.

Dokumentaren starter med, at vi ser det mørke Sønderjylland ved solopgang. En stemme begynder at bede, det er Christians moder. Med foldede hænder og lukkede øjne beder hun for sin søn. Billedet skifter

mens moderens stemme forbliver i bønnen. Man ser Christian tage en bane speed, det smerter ham op gennem næseboret, mens narkoen æder hans hjerne, som glasskår snittende i hans blege hud. Han lægger sig ned og slapper af, kroppen kører på speed og Christian føler sig nu på toppen, alle problemer er væk for en stund.

Denne form for præsentation er rigtig godt sat sammen, in medias res på fuld hammer. Vi får fuld indsigt i Christians hårde og intetsigende liv, vi får solopgangen med stilheden over mørke Sønderjylland, hvor kun fuglekvidder kan overværes på markerne. Vi oplever Christian siddende i hans seng, tage stoffer og gå på arbejde uden nogen form for kontakt med omverdenen. Det er Christians realitet, her er Christians liv.

Christians fader er en ældre herre, med hjælp fra Christian driver han et lille landbrug i Sønderjylland. Tre minutter inde i dokumentaren er det tid til en formiddagspause og en danskvand, et halvtotale billede viser at vi er vidne til en rigtig far og søn snak på halmballer. Christian tænder en

smøg og går over og åbner porten, lyset skinner blændende ind på en trist ældre mand, humøret og håbet er ved at rende ud for faderen. Der sidder han i sine gummistøvler, brillerne sidder skævt, han har sin gamle kasket på, som han sikkert fik gratis til et dyrskue, hans lange jakke er lukket som en pæn anstændig ældre mand, velvidende om han ikke kan blive ved med at holde til arbejdet. Faderen starter samtalen, om Christian snart skal overtage bedriften på gården. Et total billede viser Christian stå i lyset, og faderen sidde inde i den mørke stald, dette siger måske mere om personerne, end de selv regner med. Christian som står i lyset bekymrer sig ikke om fremtiden, han har en fest, tager kun en dag af gangen, eller måske kun 1 time. Faderen er helt modsat, han er bekymret og bange for hans livsværk skal gå på røven, det afspejler tydeligt, hvad vi har med at gøre i dette program.

Fire minutter inde ser vi Christian sidde på værelset og i gang med at lægge en bane op. Han tænker ofte på sit liv. Christian bruger appellformen etos "Mit liv er lige til at

Foto: TV2

lukke op og skide i", han er udmærket klar over, han ikke har noget indhold i sit liv i forhold til andre på hans alder. Logos bruger han med ordene "Jeg er 28 år, sidder på mit værelse hjemme ved mine forældre. Det skal man sgu da ikke i en alder af 28. Der skal man sgu da være flyttet hjemmefra og styre sit eget liv, jeg styrer ikke en skid!"

Filosoffen Aristoteles, der er født 384 f.Kr i Stageira, siger: "filosofi betyder kærlighed til visdom" – vil Christians mors stærke tro på gud få Christian til at stoppe med at tage stoffer?

Aristoteles teorier siger, at bag et hvert menneske, findes der et intelligent og vidende menneske. Aristoteles siger "Den uvidende mand råber op, den vise mand stiller spørgsmål og reflekterer". Christian reflekterer ofte over sit liv, men vil gerne ud af den selvmords action, han lever i. I samme klip ser vi Christian forberede sit sugerør til sin bane, her bliver der brugt zoom teknik, der bliver zoomet ud fra røret, så vi kan se Christian puste røret rent.

I alle misbrug er der løgne og Christian lyver for sine forældre. Han

siger, at han ikke tager stoffer så mange gange mere, men han tager voldsomt meget og kan ikke styre det. Han er påvirket 5 ud af 7 dage om ugen. De dage han er påvirket, er han vågen i helt op til 92 timer! Det slider hårdt på krop og sjæl, og den vil på et tidspunkt sige fra.

Christians forældre kan se deres søn skifte karakter og for et ældre ægtepar, som kunne være hans bedsteforældre, er dette ikke til at bære. Med eller uden guds hjælp skal der ændres på tingene. Christians fader er den stille og forsigtige type, som ikke bryder ud i diskussioner, men passer bedriften og laver det hårde ude - arbejde. I hjemmet er det Christians moder, der bliver gjort til alfahan. Det er hende der har teten og snakker, når kameraet er på. Moderen er samtidig den naive i en anden verden, hun ikke kan bunde i. Curlingmoderen betaler Christians pusher på bestemte tidspunkter, så Christian kan afhente nye forsyninger til at dække sit misbrug. Det gør hun på baggrund af, at Christian ikke selv har råd.

Blæst eller belæst.

Christian er konstant blæst på stoffer.

Den kristne moder er belæst med alverdens kristne love og regler, hvor Gud kommer og frelser de troende. Hver især udgør de en virkelighedsflugt, de ser ikke problemerne i øjnene, tingene forbliver uændret uden hjælp udefra. Programmet "Misbrug" har deres egen misbrugs-konsulent Carl Christian også kaldet CC tilknyttet. Han bliver informeret omkring Christians misbrug. Han er selv gammel misbruger af stoffer og kan om nogen sætte sig i Christians sted. CC ser Christian siddende i sengen på sit værelse, klar til at lægge en bane op. CC går hårdt til Christian: "Det generer ikke mig, du sidder og gør, det du gør. Jeg skal ikke ødelægge din fest". Det understrejer hvilken hård tone, der skal anvendes for at trænge ind til en misbruger. Intet kæledække snak, ingen "ej det må du ikke" eller "du skulle prøve at stoppe med stoffer Christian".

Som Skuespiller og sangeren Mae West engang sagde: "Du lever kun en gang, men hvis du gør det rigtigt, er en gang også nok." Dette kan tolkes på to måder. Christian lever kun en gang og tænker måske: "Så fuck det hele, det er nu jeg lever, jeg gider ikke

Foto: TV2

tænke på, hvad der sker i morgen, for det fedt nu". Eller den anden, lev livet på den rigtige måde, du bliver ikke skuffet, når bare du tænker dig om og lever i nutiden.

I den sidste halvdel af dokumentaren, samles familien med CC i dagligstuen. Christian skal sidde mellem forældrene, mens de hver især læser op fra noget, de har skrevet ned til deres søn. De fortæller om påvirkningen af stoffer, som rammer hele familien. Moderen beder Christian om at tage i mod tilbuddet om afvæjning. Christian føler presset

stige, han går derfor ud og tager en smøg. 5 min efter uddyber CC tilbuddet. Det gælder nu Christian! Ikke om en time, ikke i morgen, NU! Han tænker i 10 sek. Presset stiger voldsomt for forældrene, som inderligt håber på deres søn siger ja. Christian siger på hans helt egen måde: "Det er vel bare og komme af sted så". CC og Christian går direkte op for at pakke en sportstaske. Han gennemførte herefter et 6 måneders forløb på misbrugs-centret. Christian har svært ved ikke og falde i. Nogle dage er bedre end andre, men udadtil går det rigtig godt i hans forløb.

Takker gud for den overvindelige natur.

Det hårde arbejde på landet, naturen og de store marker, giver oceaner af plads i hverdagen. Man tilbringer kun tid i selskab med køer og traktorer, måske man snakker lidt med dyrene, eller lytter radio i traktoren. Men uanset hvor hyggeligt man prøver at gøre sin hverdagen er naturen barsk, ens kære mor redder ikke én i snevejr, bidende kulde, i vinterens kolde skær. Man er overladt til sig selv, ingen form for mennesker i miles omkreds ude på de åbne landskaber. Det får mennesket til at tænke over livet og naturen, lige så barsk den kan være, lige så smuk og nuanceret er den. Christian tænker ofte over livet på den anden side som stoffri, han søger påvirket ud som en ulv om natten, hvor han oplever flere farver end man vil se i clean tilstand. I påvirket tilstand får naturen en helt anden betydning end barsk og hård. Han er fri, han er skæv, han elsker det, han får her, selv på femte nat i træk uge efter uge, naturen er lækker, flot, bedårende, Christian er forelsket i sin natur.

Konklusionens hårde opdragelse.

Med de normer Christian besidder,

samt hans stædighed med at blive stoffri, kan vi konkludere, at der gemmer sig en rigtig god mand inde bag den speedede malkemaskine. Han kan kun takke sig selv, for det er gået så godt. Hvordan var det gået uden en curlingmor? Hvordan var det gået uden tøffelheltsfaderen? De havde aldrig sat begrænsninger for Christian gennem hele forløbet. Forældrene er dårlige forældre med skyklapper på, de ved dog ikke bedre, end de præsterer. Forældrene er medmisbrugere med det finansierede stofmisbrug, curlingmoderen passer Christian op i hoved og røv, uden form for konsekvenser. Forældrene skulle have sagt: "Christian festen er slut! Game over! Stop med stoffer eller flyt." Det havde ændret hele situationen, dog uden undtagelser.

Hjemme er arbejdet med naturen og landbruget han elsker og ånder for. Ude er stofferne han tager for at holde sin elendige tilværelse ud, han tænker over problemerne på værelset og hader sig selv, det er som at pisse i bukserne med det liv, han fører. Hjemme er landbruget, som han kommer tilbage til som stoffri og fortsætter med at lave det, han elsker

dog uden en spist hjerne. Her er bukserne udskiftet til et par rene. Der er tale om skæbne oprør i hele hans opvækst. Hele huset og familien er gennemsyret med guds love og regler om kristendommen. Christian tager stoffer og bryder mønstret og forfølger ikke hans moders tro, for som han selv siger efter 20 min: "Hvorfor helvede beder du hele tiden mor, det hjælper jo ikke en skid!" Moderen siger selv: "Det ved jeg heller ikke". Måske det var lige der, hun fik en skovl i hovedet, curlingmoderen gik sin vej, og skyklapperne røg i skraldespanden.

Når naturen bliver ens frirum

Af *sofiedaniel.dk*

Foto: Sofie Daniel

Hvis du har mødt mig som barn, skulle der mere end bare overtalelse til at tage ud og nyde naturen på en søndag sammen med familien. Men tiderne ændrer sig – også for mit vedkommende. Som barn havde jeg ikke noget som helst forhold til naturen som sådan, men efter jeg er blevet ældre, finder jeg naturen som mit helt eget frirum. Et frirum for mig et sted hvor jeg bare kan være mig selv, jeg skal ikke forholde eller tage stilling til andre mennesker – jeg skal kun tage stilling til de tanker, der tager plads i mit hoved, og hvordan jeg kan give slip på de tanker så jeg kan koncentrere og komme videre med hverdagen igen. Naturen gør ganske enkelt noget helt specielt ved mig. Det er et privilegium, at jeg er så heldigt at bo netop her – i hjertet af Thy. Og ikke inde i en lejlighed i indre København hvor hverdagens stress og jag ville føles som en sky over ens hoved. Jeg kan tage er par gode vandre sko på,

og efter fem minutters gang er jeg ude i den smukke natur. Jeg er så heldig, at skoven og dens mange træer giver mig ny energi og den rene luft jeg kan indånde i denne frie og rene natur fylder mig op med god energi – bare det at gå og kigge på de mange forskellige træer og dens finurlige former og dens evne til at ændre sig og forny sig hvert eneste år. Det er derude i skoven – hvor omgivelserne får mig til at glemme, når tilværelsen giver mig et spark, men også her får jeg ro oppe i mit hoved. Derude i blandt skovens træer og dens små og store beboere, det er her ude jeg kan rejse mig igen og samle fornyet energi. På samme måde har jeg det med havet – at se naturens kræfter udfolde sig på sin egen facon er der noget helt fascinerende ved. Naturen stiller ikke spørgsmål – den forstår. Det var også ude ved havet, at min kære far nød at komme. Han tog tit til havet for at sidde og kigge – her

kunne han uden besvær sidde i flere timer uden at rykke sig ud af flækken. Kun hans øjne bevægede sig. De bevægede sig kun for at følge bølgenes dans ind over den lyse sandstrand. Jeg undrede mig altid som barn over hvordan han kunne sidde og bare nyde øjeblikket, jeg sad altid som det urolige barn og satte spørgsmålstegn ved, hvorfor vi skulle tilbringe vores tid netop her, og spurgte hvornår vi skulle hjem igen. Men nu forstår jeg den ro, havet gav ham. Og når jeg besøger stranden den dag i dag, så er han med mig. Den indre ro han besad lige indtil det sidste, den indre ro har jeg fundet med alderen. Jeg ser al skønhed i naturen med hans øjne. Jeg forstår nu, at naturen giver en indre ro, en indre ro som du ikke kan købe for penge – naturen og dens glæder er ganske gratis. Men den er kun til låns, hvis vi mennesker ikke er i stand til at passe på den – og denne opgave er vi mennesker nød til at påtage os,

hvis der skal være noget at give videre til vores børn og deres børn. Jeg ønsker at give denne oplevelse af naturen videre til mine børn, når de engang kommer – jeg ønsker, at de vil finde den ro og frihed, som jeg finder i naturen, og hvis de først finder den ro den dag, hvor jeg ikke længere er hos dem, så ønsker jeg, at de vil få det på samme måde som jeg, at alderen vil være med dem. Det min far fandt ro i, giver nu mig ro. Og denne gave ønsker jeg at give videre.

Sofie

Basketball er natur!

Af Jusuf Usto

Naturen er overalt på vores klode, vi kan se den, de grønne blade og solen der skinner om foråret. Fuglene synger og sætter en dejlig melodi ind i vores sanser, som giver os ro i sindet. Men så møder vi et mørkere side af naturen, efteråret, regnen falder og mørket lægger sig tæt over byen. Mens det enkelte individ går og tænker på at se, lyset en dag igen. Det er sværere at komme igennem den mørke tid, end at være i lyset. Mange mennesker søger til sporten for at komme væk fra det mørke og dunkle efterår/vinter. Kroppen er også natur, og kroppen har brug for bevægelse året rundt. Sporten er med til at forme dig som menneske, der lærer du at begå dig i et socialt miljø, som kan gavne dig på mange punkter senere i dit liv.

Sporten viser sin bedste side ved at du kan dyrke det overalt. Motionscenteret er også godt, hvilket giver mange muligheder og færdigheder til at blive stærkere.

Man kan sige at af ren natur er kroppen altid blevet brugt til at lave forskellige styrkeøvelser. Det kan tages helt tilbage til hulemandene, hvor de

stod med en sten og byggede den til et hjul. Mennesket vil altid gerne have noget i hænderne til at kunne arbejde med det. Det kan sammenlignes med basketball, da mennesket gerne vil opleve sporten, kulturen og dens egen viden til at finde ud af hvad de kan som spillere.

Kroppen er jo bygget af natur, det er naturligt at dyrke sport. De fleste vil gerne ud i det fri og løbe en tur og få deres endorfiner ud i kroppen. Der kan man sige, at styrketræningen kommer ind i billedet og vores led, muskler og hjerne bliver påvirket.

I dag er der ufatteligt mange sportsgrene, for enhver smag lige fra fodbold, wrestling, amerikansk fodbold, basketball, løb, bodybuilding, håndbold, skak, e-sport til mange andre sportsgrene.

Min store interesse er indenfor basketball –sporten er i stor fremgang. Især i vores lille Danmark, begynder sporten at vinde interesse blandt unge og ældre. Sporten vinder frem fordi vi ser NBA kampe i tv'et og Euro League kampe. Mange unge har en drøm om

at blive professionel basketball spiller. Men det kræver sandelig en hård træning og et mindset, der har et vinderinstinkt for at kunne vise sit potentiale i mellem scouts og træner. Der findes mange forskellige Basketball kulturer både i Europa og USA, som fortæller os mange forskellige historier om, hvordan enkelte spillere er blevet til professionelle.

Hvis vi tager lande som Bosnien og Hercegovina, Serbien og USA. Så kan vi se, at sporten er meget bred.

Man kan spille basketball overalt, mulighederne er store, da du kan dyrke det i en hal, på gaden eller i dit værelse. Nu kan man søge på nettet og finde ud af, hvordan du laver forskellige tricks, og du kan få en masse inspiration til at eksperimentere. Tag en basketball i hånden og gå ud i naturen, og find dit indre jeg og find ud af hvilken spiller du er.

Bosnien og Hercegovina basketball kultur og udvikling?

I Bosnien og Hercegovina ser vi, at en stor sport som basketball har en stor betydning, for mange unge og ældre

spiller stadig dette fantastiske spil. Selve basketball sporten kom til Bosnien og Hercegovina i 1929, siden 3. april 1950 har Bosnien og Hercegovina været en union af Det tidligere Jugoslavien. Da Bosnien og Hercegovina blev uafhængige i 1992, blev basketball forbundet transformeret til en national organisation. Det blev accepteret af FIBA den 15 september, 1992. Der er 150 klubber i Bosnien, og der er registreret over 5.000 spillere. Samme år kom den første historiske præstation for seniorholdet ved EM i Tyskland. Den afdøde Mirza Delibasic havde indsamlet spillere fra Zagreb, som er drevet af en kærlighed til sporten. Midt under det krigshærgede Bosnien kom de bosniske spillere til at spille i Tyskland i 1993. Dette var et opråb til hele Europa om at krigen skulle stoppes i Bosnien og Hercegovina. Efter denne kamp kom Bosnien på landkortet som selvstændig nation også som basketball nation.

I Bosnien har man udviklet unge spillere til at komme til større ligaer såsom NBA og Euro League. Der har været en del spillere fra Bosnien i NBA og Euro League. Bosnisk fødte spillere

Foto: basket.ba/savez/o-nama

spillede for Jugoslaviens nationale basketballhold og formåede at kvalificere sig til store begivenheder såsom olympiaden, verdensmesterskaberne og Eurobasket konkurrence. Den største spiller igennem historien er Mirza Delibasic (se wikipedia.org). I 1970'erne ved FIBA verdensmesterskaberne kom Det tidligere Jugoslaviens på første pladsen og vandt guldmedaljen.

Serbien som basketball nation?

I Serbien er basketball en stor sport, som bliver dyrket til punkt og prikke. Serberne har været med i de store turneringer, verdensmesterskaberne, OL og Europa mesterskaberne. De har vundet en del guldmedaljer og, serberne vil dø for deres sport, når de spiller sporten. Til verdensmesterskaberne i Spanien 2014, kom serberne helt til finalen i mod USA. Serberne viste at de kunne godt kæmpe mod den bedste basketball nation. USA endte med at vinde 129-92 over Serbien i finalen, det viser jo hvordan serbernes vinderinstinkt kommer i brug, når det gælder store turneringer. Serberne ser sig selv som en af de bedste basketball hold i Europa.

USA som stor basketball nation?

Alle kender jo USA og husker "The dream team 92", hvor Jordan og Bird, andre store amerikanske spillere var i olympiaden som blev afholdt i Barcelona 1992. USA har vundet de fleste olympiske medaljer og verdensmesterskaber, de ser sig selv som verdensnummer et af basketball. Amerikansk basketball er meget baseret på hurtighed og fysisk, hvor man virkelig får at se det fysiske spil, når to hold tørner sammen. Men det som amerikanerne mangler er det tekniske spil, i basketball, hvilket bl.a. europæere har en del af.

Den største liga vi finder i USA er NBA, en liga der har været der siden den 6. Juni 1946, 71 år (se wikipedia.org). I NBA har de 30 hold som kæmper om at få et trofæ, det er Larry O'Brien Trophy. Når spillerne spiller de 82 kampe på en sæson, så kommer alt det enhver NBA, basketball fan har ventet på: Juni måned slutspillet. Michael Jordan var en af de største stjerner i NBA i 90'erne, der er ingen som har opnået at vinde så mange mesterskaber som han gjorde med Chicago Bulls i 90'erne. De vinder de

tre første år og Jordan havde fundet ud af at, hans far var blevet skudt og måtte stoppe karrieren. Jordan valgte så at spille professionel baseball i to sæsoner, hvilket var en hård udfordring for ham. Han vender tilbage til ligaen efter sommeren 1995, og Bulls vinder 3 yderligere mesterskaber. Mange mener, at han er den største spiller i hele NBA i hans tid, men der er mange andre spillere som har vist deres natur og professionalisme til at kunne slå ham af tronen. De spillere som stadig prøver at slå ham af tronen, gør alt, hvad der står i deres magt til at kunne komme op på tronen. Kobe Bryant er godt eksempel på en fantastisk spiller, med et mindset der gjorde ham i stand til at kunne konkurrere mod Jordan. Der er stadig mange diskussioner om, hvem den bedste spiller er, og hvilken æra de befinder sig i. Nogen vil stadig mene det er Michael Jordan, andre vil mene det er Kobe Bryant.

Hvordan bliver man en god basketball spiller?

Det hele afhænger af, om du er et naturtalent, eller du skal være din egen lykkes smed for at kunne blive

din egen konge af basketball banen. Mange af spillerne lærer de basale færdigheder, før de begynder at gå til næste step, det vil sige de har lært "Fundamentals". Når man har mestret de basale færdigheder, så er man klar til at gå længere op af stigen. Det bliver sværere og sværere at bestige stigen, når man prøver at opnå det ultimative i basketballs verdenen. Det som enhver basketball spiller drømmer om er, at komme til at spille i den største liga i verden, det er NBA. Teknikken har også meget at sige når man spiller basketball, da det viser, hvordan du udvikler dig fysisk og psykologisk på banen. Hurtigheden skal også være i top for at kunne konkurrere mod de bedste, man skal kunne hustle sig til et steal for at tage bolden fra det andet hold, da hurtigheden har en rigtig stor betydning for alle spillere, hvor det vil gøre konkurrencen mere intens mellem to hold.

I en hver basketball spillers hjerte er det basketball sporten, der vil være nummer et, for der vil altid vil være en mulighed for at dyrke den, lige meget hvor du befinder dig. Bind skoene og tag bolden under

armen, gå ud i verden, spil noget basketball, løft dig over jorden og vind over tyngdekraften.

Natur, natur, natur! :-D

Af Henriette Jensen

Hvad er natur? Hvis du tager og googler ordet natur, så kommer der de smukkeste og flotteste billeder frem af skove, søer, under vandet og generelt flotte landskab. Men hvor er de billeder, hvor man ser, at naturen ikke kun er så at sige "guld og grønne skove" hvor er billederne af, hvor orkanen har smadret det hele, eller en kæmpe tsunami har smadret en hel landsby? Ja så skal man først google "naturkatastrofer" hvordan kan det være det er sådan? Tænker vi kun på at fremhæve det pæne i alting? Er det derfor det kun er de skønneste billeder, der kommer frem ved ordet natur og ikke de negative? Når jeg selv tænker på ordet natur, så tænker jeg da også på de skønne vinter morgener, hvor man er kommet ud, og der ligger sne og man kan se den skønne frost på træerne, eller de skønne sommer dage hvor man kan tage ud og bade, eller de skønne farver om efteråret. Men det er tanker, det kommer yderst sjældent, nok også fordi vi bor i Danmark, men! De tanker der kommer oftest er nok mere, at "puha hvor

det blæser", eller "det er godt nok koldt", eller "nå nu regner det igen" men er det bare mig der er pessimist og kun tænker negativt omkring vejret? Men det er nok også, fordi vi bor i Danmark, og ikke oplever den dejlige fantastiske varme med 25 grader, altid opvarmet vand, eller et sted, hvor der er kronisk kulde og sne, eller et sted hvor man faktisk er større udsat for disse naturkatastrofer. Er det så bare mig, der er smålig, der brokker mig over, at det er koldt og blæser, når jeg skal ud og have mig en cigaret. Jeg ved godt, at jeg ikke kan tillade mig at brokke mig over, at det blæser og regner det meste af tiden, når en hel landsby et andet sted i verden lige pludselig er blevet smadret af en kæmpe tsunami.

Men for at vende tilbage til, hvad natur egentlig er, nu har jeg snakket meget om vejret, men natur er jo så mange andre ting også, det er træerne, dyrene, ja faktisk stort set alt. Vejene f.eks. de er menneskeskabte, men de er jo stadig

væk en del af naturen? Men hvad gør vi mennesker egentlig ved naturen? Altså vi gør jo både positive og negative ting ved naturen, vi har lavet veje, godt nok til vores eget formål, men det er lige meget. Vi har fredet områder, fredet dyr, og vi prøver at holde naturen så ren som mulig, vi sorterer vores affald osv. i den dur. Men hvis man skal kigge på alt det negative vi gør, tror jeg aldrig at jeg kunne blive færdig. Men for at opsummere nogle af de ting vi gør, men ikke burde gøre er det f.eks. at vi smider affald i naturen, som tager flere år om at nedbryde. Vi smider vores tomme dåser ud af vinduet, som måske lander på en mark og en ko spiser den, så er den først gal. Vi kører i biler dag ind og dag ud, hvilket udløser CO₂, hvilket gør at isen smelter på nordpolen, vores vejr er helt ude og skide, pga. klima forandringer, i form af den stigende mængde CO₂. Ikke at vi ikke tænker over det, for det er vi bestemt blevet bedre til med tiden. Men vi kan jo ikke undvære naturen, vi har jo skabt meget af den selv, men

hvis man tager ud og kigger sig omkring i verden, kan man faktisk finde rigtig mange smukke natur skabte fænomener. Naturen er og vil forblive noget smukt, synes jeg. Hvis vi bare passer på den, så vil den nok også passe på os. Vi kan selvfølgelig ikke undgå at se alt det negative ved naturen, som alt det jeg nævnte tidligere, men jeg har altid fået at vide "Der findes ikke dårligt vejr, kun dårlig påklædning" det har jeg faktisk tit tænkt over, og det er jo rigtigt nok i sig selv. Hvis der nu er orkan og alt sådan noget passer den nok ikke ind, men hvis det bare blæser og regner så på med en varm jakke eller regnjakke og så afsted! Kom ud og nyd naturen, tag ud at rejse, tag på tur med vennerne, tag på camping, sov i shelter, kom ud og nyd det sammen og få en god tur ud af det! Eller tag alene afsted, så du kan få luftet dine tanker måske? Det er jo op til dig! Men jeg synes vi skal værdsætte naturen, hvad den giver os, selvom den også kan have en dårlig side af sig. Men det har vi mennesker jo også, og det skal vi jo også leve med! ;-)

XOXO

www.Henriette.dk

Indhold

Naturen er i et med os, og vi er i et med naturen.....	2
Fugleeksperter og natursyn.....	3
Forsvarsløse dyr i menneskernes altødelæggende verden	8
Ude godt, men hjemme er nu bedst	10
Når naturen flasker sig.....	13
Du kender ham sikkert godt!	18
Malkemaskinen på speed.....	20
Når naturen bliver ens frirum.....	24
Basketball er natur	26
Natur, natur, natur! :-D	30
Indhold og kolofon	32